

**PRÁCI
ČEST!**

Práci čest'

Imprimi potest

P. Josephus Chochula C. Ss. R.,
Superior viceprovincialis.
Bratislavae, die 12. Februarii 1948.

Nihil obstat:

Dr. Antonius Botek, Censor ex officio.

Imprimatur:

Dr. Ambrosius Lazik, Adm. ap.
Tyrnaviae, die 14. Februarii 1948.
Nr. 1825/48.

UJARMENÝM.

Píšeme to tým, ktorí podľa svojich vlastných slov pracujú ako kôň, a píšeme im preto, aby shodili svoje jarmo.

Poznáte Fridolína Hrušku?

Môžbyť, že nie.

Tak teda vám ho aspoň v pár slovách predstavím:

Fridolín Hruška dosť dobre sa podal na svoje meno. Vcelku nebol zlý človek, tak ako ani hrušky nebývajú obyčajne na zahodenie. Ale zhniličkať sa často zhniličkujú. A to robieval i on. Áno, zhniličkať sa dosť často a dosť chytro. Vtedy mu robota smrdela, a aby to pred svetom nejako odôvodnil, tak nadával na prácu.

Nebolo teda nič nápadného, keď aj v obecnom výbore s roztrpčeným nadávaním vybíjal svoju múdrosť:

— Pravda, pánom je ľahko. Vymýšľajú dvojročnice a päťročnice. A ty, bedár, potom drhni na druhých ako hovädo...

— Frido, a ktože ti vymýšľa dvoj. a päťročnenky? Nie tí, ktorých si ty volil? — tíšil ho Čižmárik.

— Mne je to všetko jedno. Mám už toho dosť, — zlostil sa ešte viac Hruška. — Hovo-

zil som a hovorím: Pracujem ako kôň a ne-
viem prečo.

— Ako kôň? — skočil mu znova do reči
Čižmárik a vážne sa na neho zadíval.

— Áno, ako kôň. Ba ani nie ako kôň, ale
obyčajné hovädo — zdôrazňoval ohnivý
Hruška a otrčil mu ruku s novučičským no-
vým mozoľom.

— Hja, vidieť, že máš panské ruky, — za-
smial sa Čižmárik. — Pozri na mojej Tam ne-
nájdeš mozoľa. Lebo tie sú už vypracované
Tých sa to už nechýti.

— Pravda, — oháňal sa Hruška. — Ty
náš ruky ako vól šiju, teba sa to už naozaj
nechýti. Ale nie je každý taký vól ako ty
aby sa dal zapriaľnuť do jarma a ťahal ho
ako ho ty ťahávaš.

— Nuž, Fridolín môj, ako si myslíš, že som
ja vól, tak ty, ako vidieť, ty miesto mňa ru-
šiš, — odrazil Čižmárik ostrý útok šikovne

Povstal smiech. To Hrušku trochu zmiatlo
nevedel napochytro, čo povedať. Čižmárik to
využil a pokračoval:

— Ctený národný výbor! Odpustite, že sa
tu strhla táto nepríjemná hádka, ale ja som
kresťan. Ja som veriaci. Ja sa modlím. Ja cho-
dím do kostola Vy to dobre viete. A mňa u-
ráža, keď niekto hovorí, že robí ako kôň, ako

vôl, ako hovädo, alebo také niečo. Lebo ak niekto aj naozaj tak robí, tak nemal by sa aspoň chváliť a ešte menej smie za to druhých obviňovať. Lebo to je len a len jeho vina. Ba ani nie vina, ale až rovno hriech, keď robí ako kôň a nie ako rozumný veriaci človek.

— Áno, ako rozumný, veriaci človek! — prízvukoval Čižmárik so zvláštnym, sebavekomým dôrazom na každé slovo.

— Choď kázať do kostola, — zaškútil na seba Hruška.

Ale Čižmárik bol už vo svojom a nedal sa mylíť.

— Pravda je nielen v kostole pravdou, ale tu, — povedal hrdó a smelo s hlbokým presvedčením, ktoré mu dodávalo sily. — Myslíš, sused Hruška, že nie si ani ty ešte celkom bez viery. Azda máš niekde doma i obraz svätej Rodiny. A ak nie, tak iste si ho videl niekde inde, alebo aspoň v knižke svojich detí. Tam máš Pána Ježiša Krista, Panu Máriu a svätého Jozefa. I tí pracovali tak ako my. Keď si pomyslíš, že to bola tiež chudobná a robotnícka rodina, že Pán Ježiš tridsať rokov pracoval a mozoľoval tak ako my, ak nie i tvrdsie, lebo vtedy bol život chudobných ľudí ešte ťažší a robota ešte viac podce-

ňovaná ako dnes, tak prečo by som mal pracovať ako kôň, ako hovädo, keď môžem pracovať ako Kristus, ako Panna Mária alebo svätý Jozef? Alebo snáď aj P. Ježiš Kristus, P. Mária a svätý Jozef tiež tak pracovali ako koni, ako voly, ako to ty hovoríš a mnohí?

— Nemyslel som to tak, — zamrlal Hruška.

— Ale tak si to hovoril, — zakončil hádku Čižmárik.

A Hruška prvý raz v živote mal ten trápny pocit, že vlastne sám seba a svoju prácu zneuctuje, uráža a odsudzuje, keď tvrdí, že pracuje ako hovädo, ako kôň. Áno, on, človek veriaci, musí pracovať inak. Po kresťansky. Hruška nebol tak zlý ani tak sprostý, že by si nebol porozumel.

Priateľu, snáď ani teraz nepoznáš toho Hrušku? Len sa mu dobre prizri! Nie je vytvorené, že si to ty sám.

SEZAM, OTVOR SA!

Je svetochýrna sbierka rozprávok, známa pod menom: „Tisíc a jedna noc.“ A tam sa spomína akási jaskyňa, ktorá bola preplnená pokladmi a bola začarovaná. Otvárala sa iba tomu, kto vedel čarovné heslo:

„Sezam, otvor sa!“

Alebo, keď bolo treba jaskyňu zatvoríť:
„Sezam, zatvor sa!“

Aj v skutočnosti je takáto počarovaná pokladnica. Veríte, či neveríte, ale je to pokladnica, ktorá obsahuje vlastne poklady celého sveta a ktorá má tiež svoje heslo, na ktoré sa otvorí i zatvorí.

Heslo tejto pokladnice je:

„Práca!“

Túto veľkú pokladnicu počaril sám Stvoriteľ tohto sveta, teda Pán Boh. Vtedy, keď prvým našim rodičom, Adamovi a Eve, povedal, že v potu tyári si budú vyhľadávať svoj chlieb. Áno. Celá zem je jedna veľká, bohatá pokladnica. Lebo v zemi nájdeme všetko, čo človek potrebuje. A to nielen toľko, koľko potrebuje, ale oveľa viac, viac a viac. Máme tam, ak voľakto myslí naozaj len na poklady, zlato, striebro a iné kovy, máme tam diamanty a iné drahokamy, a keď myslíme na veci potrebnéjšie a osožnejšie, no tak zo zeme dostaneme nielen chlieb a pokrmy, lež i všetky ostatné potreby každodenného života, napríklad drevo, železo, oceľ, kamene, mramor, nábytok, šatstvo atď. atď. Prečo? Veď skutočne toto všetko nám prináša zem svojou úrodou. Pravda, túto úrodu si musíme svojou prácou umožniť a zaistiť.

Preto sme povedali, že heslo, na ktoré sa táto pokladnica otvára, je práca. Tak, ako sa to hovorí: „Bez práce nie sú koláče.“ Čo môže vykonať práca, to uvidíme hneď, keď si napríklad všimneme toto: Niekde vysoko v hore na vrchu je strom. Akú cenu má pre nás tento strom? Tak, ako je, skoro žiadnu. Lebo tak, ako stojí, nedá sa použiť na nič. Ale príde niekto, vezme pílu, sekeru a strom sočne. Už má strom hodnotu väčšiu. Dovezú ho do obce. Zase má väčšiu hodnotu. Zavezú ho na pílu a popíliu. Už sú dosky. Nová hodnota. Dosky zavezú stolárovi, ktorý môže spraviť z nich parádny stôl, skrine alebo iný nábytok. To má už hodnotu na tisíce a tisíce.

Čo dalo tomu stromu tú veľkú hodnotu?

Práca, lebo prácou sa postupne premenil náš skoro úplne bezcenný obyčajný strom tam niekde na vrchu na nábytok trebárs i pre tú najparádnejšiu izbu.

Takto vlastne každá práca tvorí nám nové a nové hodnoty a nové majetky.

V stredoveku učenci veľmi veľa špekulovali nad tým, ako by sa dalo a z čoho by sa dalo vyrábať zlato. Nepodarilo sa im. Švajčirom sa podarilo vyrábať zlato vo veľkom z obyčajného železa.

Ale ako?

Železo vypracujú na tú najjemnejšiu oceľ. Z ocele robia tie najlepšie hodinky. Tie predávajú a tí, ktorí hodinky potrebujú, zaplatia ich, keď treba, aj zlatom. Ale nechže zaplatia zlatom, alebo inými peniazmi, v posledných dôsledkoch majú z toho ten istý osob a ten istý zárobok, ako čo by zo železa zlato vyrábali.

A čo pridávajú tí švajčiarski čarodejníci k svojmu železu? Prácu, prácu a prácu, ale svedomitú, odbornú, premyslenú prácu.

Myslime si na toto, a každý jasne vidí, že veľké hodnoty prináša nám práca. Je naozaj význačným heslom, ktoré nám otvára nekończenné poklady bohatstva, skryté v zemi, kde ho skryl sám Stvoriteľ sveta, lebo chcel, aby sme splnili jeho príkaz: „V potu tváři si budeš vyrábať svoj chlieb.“ Uvedomme si to a buďme Pánu Bohu povďační, že nám dal zdravie, sily, usilovné ruky, že vieme a môžeme pracovať. Sama práca je tiež veľký poklad. A človek, ktorý by nič iného nemal, iba pracovitosť, usilovnosť, zdravie a sily k tomu, je boháčom. Má majetok, ktorý mu ostáva i vtedy, keď si azda mnohí iní svoj zdedený majetok už dávno prehadjákali.

Azda ste počuli o bojnickom grófovi, ktorý pred rokmi umrel. Bol to Pálffy, starý

mládenec. Prečo? Má to svoju zvláštnu príčinu. Slúžil u neho akýsi sluha, povedzme Janko. Jedného dňa prišiel náš Janko k nemu a povedal mu:

— Pán gróf, keby ste nič nemali proti tomu, ja by som sa rád oženil.

— A kohože si berieš?

— Marienku.

— Ktorú?

— No tú, čo u nich slúži.

— Máte nejaký majetok?

— Nie.

— Pre Pána Boha, a z čoho chcete žiť?

— Z toho, z čoho sme aj dosiaľ žili. Sme zdraví, vieme pracovať, a keď sme z práce vyžili dosiaľ, vyžijeme s pomocou Božou aj naďalej.

Gróf sa zadíva na Janka, zalomí rukami a vzdychne si:

— Ó Bože, akí šťastliví ľudia! Nemá to nič a môže sa to ženiť. A ja, ktorý mám majetky, nemohol som sa oženiť, lebo mi povedali, že nemal by som z čoho vyživíť svoju ženu!

Vec sa má totiž tak, že gróf, ktorý stále cestoval sem-tam po zahraničí, zatúlal sa aj do Anglicka. Soznámil sa tam s nejakou lordovou dcérou, známosť bola vážna a jedného

dňa sa rozhodol, že požiada lorda o ruku jeho dcéry. To aj spravil. Lord sa ho pýtal:

— A aký máte majetok?

Pálffy mu začal vyratúvať:

— Mám v Bojniciach zámok, v Paríži, vo Viedni palác, tam a tam kaštieľ, tam mám jeden majer, tu druhý, tretí, toľko a toľko poľa, lúk, oráčiny, hôr atď. atď.

Keď dohovoriť, lord chvíľu čaká a potom sa ho pýta:

— A čo ešte?

— A to vari nie je dosť? — diví sa Pálffy.

— Pre Pána Boha, z čoho chcete vydržiavať moju dcéru?

Takto ostal gróf Pálffy pri svojom ohromnom majetku starým mládencom.

To nám ukazuje, akým veľkým majetkom je práca, a môžu byť prípady, keď sa táto vyrovná i najväčšiemu majetku.

V PRACOVNOM TÁBORE.

Boh je múdry. Pozná svojich ľudí. Najmä veľmi dobre vie, že nemá len usilovných ľudí a dobrých pracovníkov, ale i lenivcov. Rátal teda i na to a preto stvoril človeka už tak, aby bol nútený pracovať. Nielen preto, že ako sme spomenuli, všetky poklady a potreby sveta skryl do zeme a vydáva ich iba za

prácu, ale aby už aj svojou povahou bol nútený pracovať. Máme to už v krvi. Každý Slovek i mimovoľne cíti potrebu práce, takže veľmi, veľmi ťažko znáša nečinnosť, oveľa ťažšie, než samú prácu. Ak je trest pracovať tak môže byť i väčší trest: zavrieť voľakoba a povedať mu:

— Tu sed, ale pracovať nesmieš!

Azda hodinu, dve sa bude cítiť veľmi dobre, ale druhý, tretí deň bude veľmi nešťastný. Kto to neverí, nech skúsi.

Opýtajte sa tých, čo boli v Ilave alebo inde vo väznici, kde museli o samote bez práce, bez zamestnania v jednej izbičke byť, ako sa tam cítili. Zaiste vám všetci povedia, že zpomedzi všetkých trestov najťažší trest bola tá samota a nečinnosť.

Ale aj samota bola len preto taká strašná lebo nemali možnosť si ju skrátiť nejakou prácou alebo zamestnaním.

Keď som bol v Ilave, niektorí väzni chodievali do obce pod žandárskym dozorom na robotu. Pri mojej cele býval akýsi lekár. Jedného dňa zas odchádzala taká pracovná skupina do práce a môj sused doktor mal zostať doma, lebo žandári ho nezadeli do pracovnej skupiny. Mali ste to vidieť! Složil ruky a ako veriaci prosia Boha, svätých, tak

naš doktor so zúfalou tvárou, so složenými rukami a bezmála kolenačky prosil žandára:

— Pre Boha vás prosím, nenechajte me tu! Vezmite ma do práce! — Takto prosil, orodoval a lamentoval znova a znova, až kým skupina neodišla. Díval sa na prácu ako na svojho najväčšieho dobrodincu.

Zaiste aj vy sami ste zbadali, že ak niekto má ticho, pokojne sedieť, tak keď inšie nie, aspoň si voľačo vezme do ruky a s tým sa pohráva, alebo hýbe nohami alebo iným niečím, len aby dačo robil, lebo si to žiada už i náš organizmus, telo, duša.

Pamätáte sa na ťažké časy v rokoch okolo roku 1925? Myslím na nezamestnaných. Aké to bola kliatba. Koľko starostí sme s ňou mali. Vtedy sme videli, ako chodili ľudia za prácou ako ju hľadali, prosili, zobrali o ňu, ako žobníci prosia o chlieb, alebo ako chodia ľudia po Amerike a hľadajú zlato, diamanty atď.

A vtedy jeden robotník na okolí Trnavy sa mi priznal:

— Ach, Bože, ako som predtým nadával na prácu! Teraz vidím, ako som hrešil proti dobrotivému Pánu Bohu! Teraz, keď nemáme chleba, nemáme ani chlieb, nemám ani to najpotrebnejšie a rodina trpí biedou. Iba dnes

vidím, aké požehnanie je práca, a keby som mohol, aj holými rukami by som ju zpod zeme vyhrabal.

To je veľký zákon práce.

Takto to zariadil Boh, ten Boh, ktorý určil slnku, mesiacu, hviezdám a všetkým ostatným nebeským telesám ich cesty a ich zákony. Hovorím, ten istý Boh určil i zákony pre človeka. Z týchto zákonov, ako vidíme, jeden z najväčších je: „V potu tvári budeš si vyhľadávať svoj chlieb.“

Od svedomitého vyplnenia tohto zákona závisí náš blahobyť na tomto svete, pokoj našich rodín, požehnanie štátu, bohatstvo národa a šťastie duše. — Tak to chce Boh, ktorý prácu nielen žiada, ale i požehnáva.

Povinnosťou kresťana je, aby tento veľký zákon Boží s láskou prijal a s ochotou plnil. Kto to nerobí, hreší proti sebe, proti spoločnosti ľudskej a hlavne proti Bohu.

Teda nezabúdajme. Raj sa síce už pomínul, ale jeho poklady sú tu. Boh sám ich ukryl do svojej veľkej pokladnice. Do zeme. Práca je to čarovné heslo, ktorým môžeme túto pokladnicu otvoriť. Každý štát, národ a jednotlivec má toľko, koľko si vie svojou prácou získať.

KLÚČ DO NEBA.

Kresťan sa musí na prácu dívať i trochu krajšie. Má v nej vidieť nielen križ, ale aj veľké, veľmi veľké požehnanie.

Svätý Ján Klimachus bol predstaveným v kláštore na vrchu Sinai. Tento spomína, že v kláštore mali tak asi okolo 140—150 ľudí. Všetkým týmto varil jeden jediný kuchár. Môžte si myslieť, ako bol prácou zavalený. Čudná vec. Kuchár sa nikdy neponosoval, nejajkal, nestenal, ani sa nechvastal, že robí toľko a toľko, že robí za druhých, alebo také niečo. Naopak. Bol veselý a vždy dobrej vôle.

Svätý sa ho raz pýtal:

— Brat môj, ako je to vlastne s tebou, že i pri takej veľkej práci vieš byť veselý? Žartuješ, usmievaš sa, spievaš si a ani len na rozum ti nepríde, aby si sa požaloval.

— Otče, prečo by som nebol veselý? Predstavujem si to tak, že čo robím, všetko robím samému Pánu Ježišovi. Jemu varím, Jemu donášam vodu a, pravda, mojou najväčšou túžbou je, aby som všetko, čo takto robím, spravil čo najlepšie.

Šťastlivý kuchár! Mal pravdu. On naozaj rozumne a dobre chápal slová Pána Ježiša Krista:

— Čo druhým spravíte, mne spravíte.

Takto má smýšľať pri svojich prácach každý kresťan. Otec, ktorý pracuje, či už pri svojom, alebo u cudzieho si vyrába chlieb pre svoju rodinu, mal by si myslieť:

— Áno, i ja robím Pánu Ježišovi! — Lebo jeho manželka, jeho deti, sú tiež dieťkami Božími, a čo im robí, to robí Pánu Ježišovi. Tak si má myslieť matka, žena, ktorá pracuje doma, zametá, riadi, drevo nosí, oheň rozkladá, varí, perie, šije, obšívá a stará sa o dom, o záhradu, o hydinu, o muža, o deti a azda i o starých, snáď už práceneschopných, chorých rodičov atď. atď.

Nielen má, ale i musí si myslieť:

— Čo robím, i keď to robím mužovi, deťom, domácim — robím to predsa len Pánu Ježišovi, lebo i mne to povedal: „Čo iným spravíte, mne spravíte.“ V tomto je veľká krása kresťanskej práce.

Najväčšia, aká len môže byť.

Takto sa dívam i na Svätú Rodinu, ktorá nám dáva najkrajší príklad práce. Pozrite si Pána Ježiša Krista — Robotníka! Na svätého Jozefa — chudobného tesára! Na chudobnú domácu ženičku — Pannu Máriu. Svätý Jozef — vychovávateľ a strážca Syna Božieho, nečakal na Božie zázraky. Nežaluje sa

te on sa musí starať o Dieťa Božie. Nevídi v práci tarchu a križ. Je rád, že svojou prácou môže sa starať o svoju rodinu a že prácou môže Bohu slúžiť, že si môže každodenne nové a nové zásluhy získavať.

V tom je jeho veľká svätosť a svätosť Svätej rodiny. V práci — v oddanosti do vôle Božej a v usilovnom a svedomitom plnení svojich povinností. Hľa, keby práve bol chcel, bol by aj on mohol ľudsky smýšľať.

— Boh je mocnejší ako ja. Boh, ktorý dá také bohatstvá iným ľuďom, často zlým, nech sa postará i o svojho syna.

Svätému Jozefovi istotne ani len na rozumu neprišla nikdy takáto bohorúhavá myšlienka. Celý svoj život pracuje, trápí sa a mozoľuje. Trpezlivo a oddane do vôle Božej. Preto nie div, že je svätý, nie div, že si ho Cirkev ctí a nie div, že ho i sám Boh tak vysoko povýšil a vyvolil si ho medzi miliónmi a miliónmi za ochrancu svojho Najsvätejšieho Syna.

Tam je pri jeho boku Panna Mária. I podľa Božieho pozdravu a odkazu požehnaná medzi všetkými ženami. A nielen požehnaná ale i milostí plná matka Syna Božieho. Najväčšia zpočiatku všetkých žien. Viac ako kráľovná, viac ako kniežatské dcéry. Áno, naozaj najväčšia i medzi veľkými.

Táto Panna Mária nechodí v zlate, v hodvábe, ale v rúchu chudobnej robotníčky a žije tak ako naše najchudobnejšie ženy. Zame-tá, varí, perie, šije, pláta, usporaduje a stará sa o všetko, čo jej rodina a domácnosť potrebuje.

Tak slúži Bohu. To je jej svätosť. Práca, pokora a oddanosť do vôle Božej. No vrchol všetkého je sám Kristus. Keď mal 12 rokov, ako vieme, išiel do chrámu a už vtedy svojou múdrosťou prekvapil všetkých prítomných. Ako Písmo sväté spomína, nadhadzoval také prekvapujúce otázky a tak rozumne odpovedal na všetko, že každý, kto to počul, hýkal nad Jeho múdrosťou.

Je zrejmé, že Pán Ježiš už vtedy mohol ísť svetom, mohol začať učiť, vysvetľovať, učeníkov si voliť, a ak by bolo treba, robiť i zázraky. Veď už i vtedy mal tú istú božskú moc a nekonečnú božskú múdrosť.

Predsa, čo si vyvolil? Ide azda naozaj do sveta? Nie. Vráti sa domov do tichého Nazaretu, k svojej matke, k svojmu pestúnovi a tu spolu s ním pracuje.

Čo mohol taký 12-ročný Ježiš v Nazarete robiť? To, čo aj iné Jemu podobné dobré deti v Jeho veku. Nosil svojej matke drevo, vodu, priložil na oheň, dával pozor na zápražku,

aby nezhorela, pomiešal ju, keď bolo treba tak ako mu to jeho matka prikázala. Zaiste, keď videl svoju matku zametať, chytil metlu a zametal miesto nej On. Tak jej pomáhal riadiť, utierať a umývať riad a iné veci okolo domu.

Ako dospieval, tak ďalej a ďalej lupal sa vždy ťažších a ťažších prác, ktoré jeho veku a silám zodpovedaly. Pílił drevo so Svätým Jozefom. Dvíhal kláty, rezal dosky, hoblíoval, a keď bolo treba, nosil i nábytok, stôl, stoličku a dvere do susedov alebo inde, kde si ich ľudia objednali. Takto robil tie najjednoduchšie a najrozličnejšie domáce a remeselnícke práce, až do 30. roku.

Do 30. roku!

Nezabúdajme na to!

Teďa už ako veľký, dospelý muž. V najkrajšom, najlepšom veku. V plnej sile. Vtedy, keď mohol tisíce iných vecí robiť. Organizovať národ a stavať nový štát. Meniť ľudstvo a budíť obdiv celého sveta.

O tomto všetkom hovorí Sväté Písmo iba jednou jedinou vetou:

„A bol im poslušný.“

Uvážte, ako vieme, Pán Ježiš Kristus tri roky učil všetko to, čo sa my učíme v katechizme a v iných nábožensko-poučných kniž-

kách. Opakujem to: všetko učil Pán Ježiš Kristus len 3 roky. Iba prácu domácu, robotnícku, remeselnícku, obyčajnú každodennú ľahkú a ťažkú ručnú prácu nás učil 30 rokov. Učil nás to tým najvýraznejším spôsobom lebo nás to učil sám, vlastným príkladom.

I to ukazuje, ako mnoho, mnoho záleží na poctivej, kresťanskej práci a akou veľkou veľkosťou je pre človeka a pre kresťana vôbec, keď vie v kresťanskom duchu, duchu Kristovom a v duchu Svätej Rodiny pracovať.

Kto to vie, vie najistejšiu a najkratšiu cestu do neba.

V jednom kláštore ležal na smrteľnej posteli rehoľník, brat, ktorý bol krajčírom kláštora. Teda šil šaty pre ostatných rehoľníkov, a keď bolo treba, prešil ich, poprerábal, oplátoval, zaštopkal atď.

Je len prirodzené, že mimoriadneho nič v živote nevykonal, ale zato umierať umiel spokojne. Keď už cítil blízkosť svojej smrti, prosil prítomných, aby mu doniesli jeho ihlu. Doniesli mu ju. Vzal si ju do chudých rúk, zadíval sa na ňu, potom ju bozkal tak ako veriaci bozkávajú kríž, ukázal ju ostatným spolubratom a povedal im:

„To si beriem so sebou. Nechajte mi ju

v rukách, lebo to je môj kľúč, ktorým si otvorím nebo.“

Kľúč do neba.

Bol o tom presvedčený a iste sa nemýlil. Áno, tá ihla bola iste jeho kľúčom do neba. Tak, ako tá ihla bola pre neho nebeským kľúčom, tak i pre nás všetkých ostatných môže byť a aj má byť kľúčom nebeským tá práca, ktorú Boh na nás sveril a od nás čačá. Teda pre robotníka, roľníka alebo iných, tá jeho motyka, pluh, sekera, pílka, pre gazdinú tá jej metla, varečka a, pravda, i ihla a všetky ostatné iné veci, ktoré pri svojich prácach domácich i vonkajších používa. Áno, toto všetko je náš kľúč do neba a preto s bo s láskou a úctou držíme v rukách.

NAŠ ZAMESTNÁVATEĽ.

Dvaja nádenníci pracujú spolu — kopú v záhrade. Zamestnávateľ, ktorý im ukázal prácu — odišiel. Keď ostali sami, jeden z robotníkov zatne rýľ do zeme, oprie sa naň a začne rozhovor:

„Však pán nie je tu, nemusíme sa drieť. Troška sa môžeme vari aj porozprávať.“

„Ale môj Pán je tu,“ odpovie druhý robotník a pracuje ďalej celkom tak, ako by ich zamestnávateľ bol sám s nimi.

Na koho myslel? Akého pána spomínal? Myslel na Pána Boha, lebo Pán Boh je skutočne našim druhým zamestnávateľom, a to hlavným zamestnávateľom. Všetci, ktorí konáme akúkoľvek prácu, v posledných dôsledkoch sme skutočne zamestnaní u Pána Boha. On je našim zamestnávateľom a my jeho zamestnancami.

Pán Ježiš Kristus to sám prízvukuje a vysvetľuje rôznymi podobenstvami. Spomínal vinicu a majiteľa vinice, ktorý od rána do večera volá do svojej vinice pracovníkov a večer všetkých vypláca. Kto je pán vinice? Boh. Čia je tá vinica? Jeho. Kto sú tí robotníci? My.

Spomína panovníka, ktorý, odchádzajúc do cudziny, povolá si svojich dvoranov, sluhov a ostatných, rozdáva im hrivne. Jednému jednu, druhému dve, päť, ako ktorému. Rozkáže im, aby zarábali s nimi. Keď sa vráti, žiada, aby vyúčtovali, ako pracovali a čo získali s jeho hrivňami.

A spomína inú vinicu, iných zamestnancov, iného majiteľa vinice, od ktorých tiež žiada, aby mu zo svojej práce a z úrody vinicnej vyúčtovali.

Spomína šafára, ktorý šafáril na Božom

majetku, a keďže šafáril nesvedomite, odobere mu šafárenie.

Z týchto a podobných obrazov vidíme, že Pán Boh díva sa na nás, ako na svojich zamestnancov, prenajíomníkov a pracovníkov. Je prirodzené, že keď je Boh naším najvyšším zamestnávateľom, naším pánom, tak na jednej strane očakáva svedomitú prácu a na druhej strane chystá nám aj odmenu, takú, akú si svojou prácou a svedomitosťou zasluhujeme.

Preto veriaci kresťan, či už pracuje na svojom alebo na cudzom, vždy má na to myslieť, že pracuje nielen pre seba, nielen pre toho, ktorý si ho do práce vzal, ale pracuje i pre dobrotivého Pána Boha.

Tak máme nielen dvojakých páňov, zamestnávateľov, ale i dvojaký plat. Ten jeden, ktorý tu máme už u svojho zamestnávateľa vyjednaný, teda denný, mesačný alebo ročný plat a na druhej strane plat, ktorý očakávame od dobrotivého Pána Boha. Ak by sa aj stalo, že práca, ktorú tu konáme, nedonášala by nám zodpovednú svetskú odmenu, tým väčšiu úľnosť máme a aj musíme mať, že nám to všetko mnohonásobne vynahradí Pán Boh pri Jeho poslednej výplate, pri jeho účtovaní. S tou plácou, ktorú dostávame tu, živíme se-

ba, svoje rodiny a zveľaďujeme svoj menší alebo väčší svetský majetok. Pláca od Boha musí nám vynášať viac.

Božie požehnanie, milosť a večný život.

Niektorý z weimarských panovníkov prechádzal sa pri Drážďanoch. Na ceste zbadal skupinu robotníkov. S jedným sa dal do reči.

„A koľko zarobíš?“

— Tri groše.

Pravda, v tom čase aj groš mal svoju cenu. Aj za groš sa dalo niečo kúpiť. Ale tie tri groše predsa len neboly nejakým ohromným zárobkom. Preto sa panovník ďalej pýta:

„A vychodiš s tým?“

— Musím.

„Ako vyžiješ z toho?“

— Nielen že vyžijem, ale i dlžoby si splácam a odkladám si na staré dni.

„No to je nemožné,“ krútil hlavou panovník.

— A predsa je to tak, a ak neveríš, môžem ti to dokázať.

„Na to som veru zvedavý.“

— Tak dobre. Čoskoro máme i tak oddych. Ak chceš, poď so mnou a ja ti ukážem.

I tak bolo. Prišiel olovrant, robotníci podkladali náčinie. Niektorí si zajedali, niekto-

ri si len oddychovali.

Náš robotník i s panovníkom išiel domov. Neďaleko stál domček. Pred domčekom malá lavička. Na lavičke sedel párik starých ľudí. Keď k domu prichádzali, mladý robotník povie:

„To sú moji rodičia. Sú už práce neschopní a ja sa starám o nich. To je tá dlžoba, ktorú ja splácam, lebo veď aj oni sa voľakedy starali o mňa.

Z domu sa vyhrnuly milé, veselé deti.

„To sú moje deti,“ pokračuje robotník. „Pravda, i o tieto sa musím starať a dúfam, že voľakedy, keď dorastú, i ony sa budú starať o mňa tak, ako sa ja starám o svojich rodičov. To je teda ten kapitál, ktorý si ja ukládam na staré dni. No, a prirodzene, zo svojho platu udržiavam i našu domácnosť a kryjem všetko, čo potrebujeme. Tak, ako vidíš, zo svojich troch grošov naozaj splácam dlžobu, naozaj si odkladám na staré dni a aj žijeme z toho.“

Panovník bol týmto dojatý. Podá rukú robotníkovi, poďakoval sa mu za pekné vysvetlenie a rozišli sa.

Na druhý deň letí po ceste kráľovský koč. Zastal rovno pred domom nášho robotníka. Dvoran, ktorý vstúpil dnu, povedal robotní-

kovi, že panovník si žiada, aby prišiel k nemu. Robotník sa trochu poobliekal a išiel. Začal už tušiť, že to zaiste súvisí s včerajšou návštevou. Musíme poznamenať, že panovníka pri návšteve nepoznal. Bol v obyčajnom civilnom obleku a tak si myslel, že je to teda nejaký pán z mesta.

Nesklamal sa. Keď prišiel do kráľovského paláca a predviedli ho pred panovníka, poznal v ňom svojho včerajšieho hosťa. Panovník ako odmenu za jeho vzorné smýšľanie vyčítal mu na stôl 300 dukátov.

„To preto,“ hovoril, „aby si mal viacej možností si dlžoby splácať i usporiť si na svoje staré dni. Pracuj i ďalej tak usilovne a svedomite ako si pracoval i doteraz. To je jediné, čo si od Teba prajem.“

Robotník, veľmi šťastlivý, vracal sa domov a celá rodina cez celý život s radosťou spomínala na túto udalosť.

Podobne máme smýšľať aj my, keď ide o našu prácu u dobrotivého Pána Boha. Budme aj my takými svedomitými a rozumnými robotníkmi. I my si hľadme u Pána Boha splácať dlžoby, zadovážiť to, čo v každodennom živote potrebujeme, a ušetriť si pre budúcnosť čím väčší kapitál.

— Aké dlžoby?

Bože, a koľko ich máme! Veď Sväté Písmo hovorí, že i svätí sedem ráz hrešia za deň. Iste nie sú to nejaké veľké hriechy, ale sú to chyby, nedostatky a rozličné malé previnenia. A keď už svätí majú toho dosť, tak koľko toho máme my? To sú naše hriechy, naše menšie i väčšie viny, chyby a veru niekedy i zločiny. To je tá dlžoba, ktorú raz musíme splatiť. Boh vo svojej spravodlivosti nikomu nič len tak neodpúšťa. A ak ich nesplátíme tu, budeme ich musieť splatiť na druhom svete. Splácanie na druhom svete je hrozné. Myslime na peko, očistec atď. Ak ich nezaplátíme dobrovoľne, tak to vynúti na nás Pán Boh svojim spôsobom.

Myslime na to, ako vedel Boh trestať Kainu a Sodomu, bezbožné Iudstvo. A ako trestal a tresce i dnes vojnou, hladom, biedou, nepokojom, chorobami a inými spôsobmi.

I sám Boh nás na to upozorňuje — myslime na podobenstvo boháča a Lazara, nemilosrdného služobníka, ktorého jeho pán dal hodiť do žalára, až kým nezaplátí svoju dlžobu až do posledného haliera. Teda rozum a náš vlastný záujem nám káže, aby sme my tieto svoje dlžoby čím prv hľadeli si u Pána Boha vyrovnáť. Na to je nielen svedč, pokánie,

modlitba a iné dobré skutky, ale i naša práca. Myslím to tak, že svoju prácu, námahu, potnozoľe a s tým spojené farchy a starosti obetujeme Pánu Bohu za svoje hriechy. I povieťe si:

— Áno, dobrotivý Bože, ťažká je táto práca, už si sotva cítim chrbát, už ani skoro neviem, kde a ako si ruky položiť, ale sa nepoušujem — nežalujem — nešomrem a nenadávam na túto prácu. Prijmem ju vďačne, lebo Ty si tú prácu na mňa sveril. Ty žiadaš aby som túto prácu konal. Prijmi ju ako obeť za všetko to, čím som Ťa vedome alebo nevedome kdekoľvek a kedykoľvek obrazil. To je moje pokánie, moja pokuta za moje hriechy. Prosím Ťa iba o to, aby si túto moju prácu, tento môj kríž vďačne prijal.

Pracujeme a myslíme takto — v tomto duchu, aby sme si takto splácali u dobrotivého Boha svoju každodennou prácou svoju dlžobu.

To by bolo teda to prvé. No, je mnoho vecí, ktoré my od dobrotivého Pána Boha každodenne potrebujeme — zdravie, pokrm, odev, byt a potom požehnanie a sily k práci atď. atď. Je teda prirodzené, aby sme Pána Boha aj o to všetko prosili. Veď i sám Pán Ježiš Kristus nás učil modliť sa:

„Chlieb náš každodenný daj nám dnes.

To je všetko to, čo potrebujeme v každodennom živote tak, ako potrebujeme i ten každodenný chlieb. Túto svoju prosbu o každodenný chlieb máme teda zdôrazňovať a svojou prácou a povieme si:

— Bože, ten chlieb, o ktorý Ťa v každo-
dennej modlitbe prosíme, ten chlieb nepro-
síme len ako žobrák almužnú, ale chceme sa
to svojou prácou, podľa svojich možností
ľudských síl a schopností i zaslúžiť. A preto
Ťa prosím, požehnaj moju prácu. Prijmi ju
ako môj každodenný poplatok za všetko to
čo Ťa každodenne prosím a čo každodenne
potrebujem — ja, moja žena, deti a celá ro-
dina. Neprosím Ťa o bohatstvo, prepych, pa-
rádu, len o to Ťa prosím, daj nám všetko, čo
potrebujeme, aby sme biedou netrpeli. Môja
každodenná práca nech Ti je za to nielen da-
ňou a poplatkom, ale i vďakou...

Toto by bol ten druhý groš.

A ten tretí?

Z toho si musíme stoj čo stoj sohnaf čo
najväčší kapitál — kapitál našej budúcnosti.

Potrebujeme ho — viac ako všetko ostat-
né. Lebo toto má byť ten kapitál, za ktorý sa
chceme voľakedy zadovážiť kráľovstvo ne-
beské. Čo to znamená?

Toľko, že musíme mať nejaké zásluhy pred Bohom, za ktoré nás spravodlivý Boh môže odplatiť svojim kráľovstvom nebeským. Preto čím viac sme ubití, ustatí, ukonaní a ubolení pri svojich krížoch, starostiach a prácach, s tým väčšou dôverou prosme Boha:

— Som človek biedny, ale som predsa Tvojím synom a dieťaťom. Dívaj sa na mňa s otcovskou láskou. Prijmi odo mňa tieto skromné dary, ktoré Ti prinášam. Každodennú svoju prácu. Každodenné moje starosti. Každodenné moje utrpenie a povinnosti. A keď ma niekedy povoláš k sebe, prijmi ma potom do svojho kráľovstva nebeského, medzi svoje dietky.

Týmto a tomuto podobným spôsobom, hľa, i my svoje tri groše vieme a môžeme krásne zužitkovať. Teda, ako sme povedali, splácať si s nimi dlžobu hriechov, zaistiť si nimi každodenné potreby pre seba a pre svoje rodiny, získať si preplatky na to najväčšie a najpotrebnejšie na svete: pre večný život, kráľovstvo Božie.

Ak si na toto myslíme, tak celkom pobočné je, čo robíme, u koho robíme, či u seba doma, alebo u druhého. Ba, pobočným sa stáva i to, koľko zarobíme svojou prácou u Judí, lebo ako sme povedali, náš hlavný za-

mestnávateľ je Boh a hlavnú plácu, odmenu. čakáme od Neho.

Myslime na spomínaného už brata krajčír-
ra v kláštore s jeho nebeským kľúčom —
ihlou.

Ak je nejaké potešenie a radosť v práci,
tak toto všetko musí byť pre nás naozaj ra-
dosťou a potešením.

Benjamin Franklin, veľký americký štát-
nik, pýcha amerických Spojených štátov, spo-
mínal mladého robotníka. Zbadal ho pracovať
na stavbe neďaleko svojho bytu. Pozoroval ho
niekoľko dní, lebo mu napadlo, že kým sa
ostatní robotníci dohadujú, hrešia, nadávajú
a škriepia medzi sebou, náš mladý robotník
spieva, žartuje, usmieva sa a pritom svedo-
mite pracuje. Konečne sa mu prihovril:

— Ty si chlap, zdáš sa mi.

— No, ako aj tí ostatní.

— Hm, nie celkom, lebo ako ťa pozor-
jem, si vždy veselý a to veľa stojí.

— No, to áno. Zato i ja ďakujem Pánu
Bohu. A ak chcete, môžem vám aj prezradiť
tajomstvo svojej veselosti.

— To tajomstvo je moja žena. Ja myslím,
že mám najlepšiu ženu na svete. Keď ráno
odchádzam, prežehná ma a vyprevadí pred
dvere. „Maj sa dobre,“ hovorí mi, „a daj si

pozor! Nech sa Boh opatruje, aby si sa nám zdravý a veselý vrátil domov. Budem sa čakať." A večer ma potom naozaj čaká aj s deťmi. Deti vyskakujú od radosti, berú mi klobúk, kabát, prinášajú stoličku, prikrývajú stôl a žena so šťastlivým úsmevom prináša večeru. Keď si na toto pomyslím, som šťastný. Nie je mi ťažká žiadna práca, lebo za takú ženu a také deti vyplatí sa žiť a pracovať.

Nuž veru, vyplatí!

Takto radostne aj my môžeme pracovať kdekoľvek sme a pri akejkolvek práci a v akomkoľvek zamestnaní. Či v úrade, v škole, vo fabrike, v gazdovstve, vo svojej alebo cudzej domácnosti, všetko jedno. Vyplatí sa nám to práve, lebo pracujeme u najlepšieho, najšťastnejšieho Zamestnávateľa a Pána a pracujeme za najvyššiu, najkrajšiu odmenu, akú si človek len priať a žiadať môže.

Nezabúdajme nikdy a nikdy:

— Sme v službe u Pána Boha.

„Životom“ vychádza mesačne v Bratislave. Redakcia, administrácia a expedícia: Kláštor Redemptoristov, Bratislava, Puškinova 4. Telefon 7328. Majiteľ a vydavateľ: Viceprovinciálny Redemptoristov, Bratislava, Puškinova 4. Zodpovedný zástupca časopisu: P. Jozef Chochula C. Ss. R., viceprovinciálny Redemptoristov. Zodpovedný redaktor: P. Štefan Michalovič C. Ss. R. Vedúci redaktor: P. Daniel Szitáš C. Ss. R. Číslo žek. účtu 8091 a názvom Vydavateľstvo časopisu „Životom“, Bratislava. Jedno číslo stojí 3.— Kčs. Predplátne na celý rok Kčs 36.—. Novinové výplatné povolilo Riaditeľstvo pôst v Bratislave č. 807-1-1948. 8. I. — Dohliadačí poštový úrad: Bratislava 2. — Tlačí „Unia“ v Bratislave, Koláraka ul. 8.

Chceš byť misionárom?

Chceš spasíť dušu svoju i duše bližných?

Vábi fa dielo sv. misii vo vlasti i v cudzine?

Chceš viesť duše k dokonalosti v exercíciách?

Túžiš po apoštoláte pera?

Prihlás sa na adresu: Juvenát Redemptoristov, Rožňava — biskupský seminár. Hlásíť sa môžu študenti z I.-VIII. tr. gymnázia alebo z meštianky.

Maturanti a výtokoškoláci adresujte svoju prihlášku: Provincialát Redemptoristov, Bratislava, Puškinova 4.

Prijímame tiež bezúhonných mladíkov do 30. roku svojho veku, ktorí chcú spokojne a nerušene slúžiť Bohu telesnou prácou v kláštore a tak napomáhať dielo misii.

SVATÝ
RŮŽENEC

I. O růženci všeobecně.

Mezi různými modlitbami, jimiž se s užitkem utíkáme k Panně a Matce Boží, zvláštní a význačné místo zaujímá růženec (Pius XI.).

Název růženec značí, že modlitba představuje věnec duchovních růží (bílých, červených a zlatých podle pozdější symboliky) ke cti Matky Boží. Tento název pochází snad z mariánské legendy 13. století, která se vypravuje o jednom cisterciákovi, že se modlil často 50 Ave Maria, které vycházely z jeho úst jako růže a objevily se jako růžový věnec na hlavě Mariině.

Mohl však býti při tom též vliv 50—150 stroficky sestavených mariánských pozdravů, zvaných Psalterium, Rosarium, Corona, Sertum.

Úplný růženec se skládá ze 150 Zdrávasů rozdělených v 15 desátek, z nichž každý začíná modlitbou Páně »Otče náš« a končí slovy: »Sláva Otci« atd. Ke každému desátku se pojí ještě určité tajemství ze života Krista Pána a jeho svaté Matky, o němž máme v mysli uvažovat, zatím co ústy odříkáváme desátek. Jest tedy růženec modlitba ústní i rozjímavá.

Podle obsahu 15 tajemství rozdělujeme úplný růženec na tři růžence obyčejné. V prvním rozjímáme o tajemství vtělení, narození a dětství Ježíše Krista; proto sluje růženec radostný. Ve druhém uvažujeme tajemství utrpení a smrti Páně; proto se nazývá růženec bolestný. Ve třetím si připomínáme tajemství oslavy Páně a Panny Marie; proto má název růženec slavný.

V zemích slovanských a germánských se tajemství vkládá po slově »Ježíš« v každém Zdrávasu, v zemích románských bývá uváděno před 10 Ave, jež se pak modlí bez přerušení v celku. K počítání se používá šňůry s 6 většími a 53 menšími zrnky ze dřeva neb jiné pevné látky, zakončené křížkem a nazývané též růžencem.

Od vlastního růžence (dominikánského) třeba rozlišovat podobné druhy modliteb, označované lépe jako korunky, jež jsou pěstovány od jednotlivých řádů, jako na příklad růženec sv. Brigity (63 Ave podle počtu let Mariiných), růženec Františkánský (ke cti tradičních 33 let Ježíšových), růženec 7 radostí a 7 bolestí Mariiných (servitů), růženec pěti sv. ran (pasionistů) růženec neposkvrněného Početí, nejsv. Srdce Ježíšova, sv. Anny atd.

II. Dějiny.

O vzniku růžence nemáme přesných zpráv. Podle legendy původcem růžencové modlitby je sv. Dominik (1170—1221), který obdržel růženec od samé Matky Boží jako novou a mocnou zbraň v boji proti bludařům Albigenkým a použil jí s velkým úspěchem. Ale historie neví o této zázračné události ničeho. Nenalézáme o tom nejmenší zmínky ani ve starých životopisech světcových z 13. století (Bollandisté jich uvádějí deset pravých), ani v žádném jiném dokumentu 13. a 14. století. Písemná svědectví a malby uváděné na potvrzení legendy jsou nepravé neb pozdějšího data.

Teprve zbožný, ale příliš lehkověrný bretoňský dominikán Alanus de Rupe († 1475) první vypravuje o omom památném zjevení Matky Boží sv. Dominiku a velebí světce jako »Obnovitele a rozšiřovatele« již v apoštolské době (!) známé modlitby růžencové. Legenda, že sv. Dominik je původce růžence, byla z počátku zavrhována jako nepravdivá od samých řeholních spolubratří Alanových; až teprve v 16. století byla všeobecně přijata a objevuje se též v papežských výnosech o růženci, nezřídka s přídavkem »ut pie creditur«. Nejstarší papežský výnos o růženci jest bula Sixta IV. »Pastoris aeterni« z 20. května 1478, v níž papež potvrzuje růžencové bratrstvo založené

r. 1475 v Kolíně nad R. V bule není ani zmínky o sv. Dominiku. První z papežů, u něhož se sledujeme s naší legendou, je Lev X. (1520).

Podle historických dokladů růženec se vyvíjel v Církvi ponenáhlu až do 16. století, kdy obdržel svou dnešní formu. Již v nejstarších dobách užívali mniši zrněk navlečených na šňůře, aby přesně dodrželi počet předepsaných modliteb. Tento způsob odpočítávání přijal i věřící lid, když místo 150 žalmů se ujal obyčej modliti se denně 150 Otčenášů. Taková šňůra s 50, 100 neb 150 i více zrnky, zvaná »Paternoster«, byla tedy jakýmsi laickým breviářem (žaltářem) a došla ve středověku velké obliby. Od 12. neb 13. století věřící začali připojovati k modlitbě Otčenáše též Zdrávas (jen první část, končící slovy: ... plod života tvého Ježíš Kristus. Amen.) Kartusián Jindřich z Kalkaru († 1408), autor spisu »Psalterium B. Mariae«, byl prý první, který rozdělil Zdrávasy na desátky a vložil mezi jednotlivé desátky modlitbu Páně.

Další podstatný prvek při úpravě růžencové modlitby bylo připojení různých tajemství ze života Kristova a jeho svaté Matky k jednotlivým Zdrávasům. Po prvé tak učinil opět kartusián Dominik Pruterius v Trevíru r. 1410 (Připojil 50 tajemství). Převor téhož kláštera Adolf z Essenu ho

v tom podporoval a pomáhal mu pobožnost šířiti. Tento způsob růžencové modlitby se brzy všude ujal a s velkou oblibou byl pěstován. Počet vkládaných tajemství nebyl stejný. Mnozí vkládali 50, 150, 165, 200 i více různých tajemství. Mariánský žaltář Alana de Rupe měl 15 Pater noster, 150 Ave Maria se 150 tajemstvími, které sahaly od zvěstování až k smrti Panny Marie a posledního soudu. Rozdělil je jako my do tří oddílů růžence.

Počet tajemství se pomenáhlou omezoval. Roku 1483 se už vyskytuje růženec s našimi 15 tajemstvími (kromě posledního: »který přijde soudit živé i mrtvé.«) Roku 1521 vydal Alberto de Castello nádherně vypravenou »růžencovou knihu«, kde všechna tajemství souhlasí s dnešními.

Vkládání tajemství, dotud dobrovolné, bylo předepsáno od Pia V. roku 1569, a ujal se za málo desítiletí. Krátce před r. 1700 se zavíral každý desátek doxologií: »Sláva Otci...« Zvyk začítí růženec apoštolským vyznáním víry je starší. Otčenáš se třemi Zdrávamy se předpisuje od roku 1650.

Lev XIII. svými »růžencovými encyklikami« přivedl tuto pobožnost k novému rozkvětu a roku 1883 zasvětil Královně růžencové celý říjen. Též zjevení Panny Marie v posledních dobách, zvláště ve Fatimě, vykonala v tomto ohledu velký vliv.

III. Vznešenost a význam.

1. Růženec v životě jednotlivců.

Růženec jest obecná modlitba, hodí se pro každého. Není stavovskou výsadou pro vznešené, není černým chlebem z hladu pro chudé, není hračkou pro děti, není pouhou kratochvílí pro lidi, kteří nemají co dělat. Nikoliv, je pro všechny. Nalézáme jej u všech stavů. Papež, biskup, kněz, král, voják, učenec, dělník a žebrák — všichni se jej modlí, všem je nevyčerpatelným zdrojem nesmírných dober a nejhojnějšího požehnání — pro duši i pro tělo.

Lidé povrchní vidí v růženci nesmyslné opakování nepochopených formulí, které překážejí pravé zbožnosti. Ale kdo vnikne hlouběji, nalezne podivuhodnou krásu sv. růžence. V něm je spojena modlitba rozjímavá s modlitbou ústní. V něm jsou spojeny ve vzácnou kytici nejkrásnější modlitby: apoštolské vyznání víry, Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci. Tajemství ze života Pána Ježíše a Panny Marie jsou předmětem rozjímání. Zatím co naše ústa vyslovují nejkrásnější modlitby, ponoří se duše a srdce do hlubin tajemství života božského a čerpá z nich něžnou zbožnost, pevnou víru, jistou naději, horoucí lásku a svatou horlivost.

Růženec ve své lidové prostotě je přece po-
božností nejúplnější a nejzajímavější —
Pius IX. nazval růženec »compendium Evan-
gelii« — »souhrnem, nástinem Evangelia.«
Při něm celá bytost je v činnosti: ruce, rty,
mysl a srdce, obrazotvornost a rozum, vůle
a cit. Vše se druzí a velebí vtělení, utrpení
a oslavení Páně a Panny Marie a čerpá omi-
lostnění skrze Tu, jež se nazývá »Omnipo-
tentia supplex — Všemohoucnost prosící.«

Proto světci tolik si vážili sv. růžence, tak rádi a
tak často se jej modlivali. Sv. Klement Maria
Hofbauer často ujišťoval, že touto modlitbou do-
sáhl vždy všeho, čeho si žádal. Říkával: »Růženec
je mou knihovnou. Když mám breviář a růženec,
nepotřebuji nic jiného.« Sám mívával skoro vždy
růženec v ruce: doma, ve zpovědnici, na cestě i na
nejživějších ulicích vídeňských. Velmi mnoho
hříšníků obrátil modlitbou růžence na pravou víru:
zednáře, protestanty, vlažné katolíky, zvláště však
mladé lidi. Uslyšel-li někdy, že nemocný je za-
tvrzelý a nechce přijmouti sv. svátosti, šel k němu
ozbrojen sv. růžencem. »Mám-li kdy se pomodlíti
růženec, jsem si jist úspěchem.« Svým žákům rád
rozdával růženečky, aby mohli pohodlně i na ulici
hovořiti se svou milou Matkou, aniž to kdo po-
zoroval.

Svatý Don Bosco zavedl ve všech svých ústa-
vech každodenní růženec. Jak si této modlitby vá-
žil, svědčí nejlépe odpověď, kterou dal roku 1848

markýzi Robertovi d'Azeglio, jenž myslil, že modlití se růženec znamená ztrátu času a nudu pro čilou mládež. Prý by Don Bosco udělal dobře, kdyby růženec odstranil ze svých ústavů, tak důmyslně vedených. Světec odvětil přívětivě, ale rozhodně: »Mně zase velice záleží na této pobožnosti. Na ní řekl bych, spočívá celá má instituce. Odhodlal bych se zřici se raději mnoha jiných důležitých, věcí, ale růžence nikdy. A kdyby bylo třeba, vážený pane markýzi, oželel bych i vaše vzácné přátelství, ale nikdy se nezřeknu růžence.«

Též papežové byli horlivými ctiteli sv. růžence. Pius V. zasluhuje jména »Papež růžence«. Vydal řadu bul, jimiž vyzýval věřící, aby se modlili růženec, aby bylo odvráceno turecké nebezpečí. Sám růžencovou modlitbu velmi miloval. O významu růžence pro mravní život napsal: »Jakmile se začala šířit modlitba růžence, počali se křesťané měnit v jiné lidi, temnoty bludů se rozplynuly a zažářilo světlo katolické víry.« Lev XIII. zahajuje řadu« moderních papežů, kteří pochopili, že nejlepším lékem pro naši vážnou dobu jest opět modlitba růžencová. Vydal na 20 různých oběžníků a encyklik o růženci a zavedl v celé Církvi konání růžencové pobožnosti v měsíci říjnu. Pius XI. vydává každoročně zvláštní oběžník pro Řím o růžencové pobožnosti v měsíci říjnu. A jeho poslední encyklika

o růženci ze dne 29. září 1937 je nejlepším dokladem o jeho lásce k této modlitbě.

Nadšené ctitele sv. růžence nalézáme též mezi laiky všech společenských postavení.

Osvoboditel Irska Daniel O'Connell se modlil růženec v anglickém parlamentě, když se jednalo o právech Irska. Při jedné příležitosti řekl, ukazuje růženec: »Zde je má filosofie, má síla, má pomoc shůry.«

Učenec Volta denně při mši svaté přijímal s růžencem v ruce. Věhlasný přírodopysce, univerzitní profesor Dr. Schaffhätel býval denně ráno v 6 hodin na mši svaté a v 5 hodin odpoledně na růžencové pobožnosti. Proslulý lékař mnichovský, univ. prof. Dr. Nussbaum, se modlival růženec před každou operací. Podobně francouzský lékař Dr. Recamier, jehož jméno slavně znělo po celé Evropě.

Mozart, kdykoli dokončil nějakou skladbu, na poděkování říkal růženec. Krištof Gluck s růžencem skládal slavná díla a když zemřel, naměn mrtvicí, našli jej s růžencem v ruce. Skladatel Josef Haydn vyznal: »Skládám-li něco a jsem v nesnázích, vstanu od piana a pomodlím se desátek růžence.«

Švýcarský malíř Pavel von Deschwanden († 1881) pravil, že jeho učitelkou při malování byla Panna Maria. Namaloval též 15 růžencových tajemství. Denně se modlil buď sám nebo se svými žáky růženec. Když přijel roku 1840 do Říma,

setkal se tam s dvěma malíři, Degerem a Ondřejem Müllerem, kteří společně vykonali výlet do Tüvoli. »Jeli jsme na oslech — tak píše sám Pavel — a poněvadž jsme nemohli býti na mši svaté, modlili jsme se hlasitě růženec.«

Z těchto několika příkladů je jasno, že modlitba sv. růžence má své stoupence a ctitele ve všech stavech a povoláních.

2. Růženec v rodině.

Pěkný a užitečný zvyk, který bohužel dnes tak mizí, jest společná modlitba růžence v rodinách večer, po práci, před spaním. Zvláště v posvátné době adventní a postní. Kdo vyrostl v křesťanské rodině, kde se zachovával tento obyčej, rád vzpomíná na ty krásné chvíle společné modlitby růžencové.

Šťastné rodiny, které neruší této patriarchální tradice předků. V dnešních zmatcích mravních a sociálních najdou v růženci pouto vzájemné lásky u domácího krbu, které chrání intimnost rodiny a oddaluje zhoubnou nedůvěru, roztržky a zkázu, tragedie a zradu. Deset minut společné modlitby růžencové v rozjímání posvátných tajemství života Ježíšova a Mariina ztlumí city a dojmy, způsobené chybami charakteru a osobními vadami členů rodiny a utuží

křesťanskou lásku, která je dobrotivá a trpělivá; nezávidí, není všetečná, nenadýmá se, není sobecká, nevzpouzí se, nesmýšlí zle, neraduje se z nepravosti; ale raduje se z pravdy, všecko snáší, všemu věří, všechno doufá a nikdy nepřestává (I. Kor. 13.).

Při růženci tíhu denní práce ulehčuje příklad božského Dělníka. Starosti a nesnaze životní naleznou uklidnění v důvěře v Boží pomoc skrze Pannu Marii, prostřednici všech milostí. I radosti se stanou čistšími a ušlechtlejšími. Utvrzuje se manželská věrnost, budí vědomí lásky otcovské a mateřské. Tím zkvétá i láska dítek v jejich útlých srdcích a jsouc dobře zakořeněna, trvá i v dospělosti.

Proto sv. Otec Pius XI. ve svém okružním listě ze dne 29. září 1937 s takovým důrazem vyzývá k společné modlitbě sv. růžence v rodinách.

3. Růženec v Církvi a v lidstvu.

Sv. Alfons napsal: »Nezbořily se tak rychle hradby města Jericha zvukem trub Josuových, jako byly potřeny bludy v Církvi modlitbou sv. růžence. Nehojil tak rybník bravný Betsaida tělesně chorých, jako růženec léčí nemocné na duši. Celé knihy by se daly napsat o blahodárných účincích, jež

měly svůj původ v modlitbě růžencové. Mož-
no říci, že není milosti a dobra, jehož by-
chom nemohli dosáhnouti horlivou modlit-
bou sv. růžence.« Dějiny Církve svaté a den-
ní zkušenost to dosvědčují. Dobrodiní, jichž
se dostalo a stále dostáva Církvi a jejím
věrným dítkám prostřednictvím sv. růžence,
jsou nesmírná a nesčetná.

Růženec byl vždy pro Církev mocnou zá-
štitou v boji proti všem jejím nepřátelům.
Připomínám jen památnou námořní bitvu
u Lepanta roku 1571, kdy malé loďstvo
křesťanské bojovalo proti přesile loďstva
tureckého. Naděje na vítězství byla malá.
Ale křesťané se modlili sv. růženec, všichni
od vojevůdce až k poslednímu vojínu, od pa-
peže až k poslední stařence na venkově,
úpěli, aby Panna Maria svou mocnou přímlu-
vou dosáhla toho, k čemu malé loďstvo bylo
slabé. Ačkoliv vítr byl nepříznivý, přece kře-
sťané dobyli skvělého vítězství, loďstvo tu-
recké bylo úplně zničeno. Dvě léta později
papež Řehoř XIII. ustanovil na poděkování
za to slavnost sv. růžence na první neděli
v říjnu. Jiné slavné vítězství křesťanů nad
Turky pomocí sv. růžence se stalo r. 1683
u Vídně.

Podle Pia XI. jest růženec nejmocnější
zbraní proti ďáblu k zachování bezúhono-

sti a k rychlejšímu dosažení ctnosti a zabezpečení míru mezi lidmi.

Lev XIII., jeden z největších papežů na stolci Petrově, již v první ze svých růžencových encyklik, *Supremi Apostolatus* 1. září 1883, doporučuje růženec jako znamenitý prostředek proti časovým neduhům v lidstvu. Z těchto neduhů uvádí hlavně tři: nechuť k tichému, skromnému, pracovitému, povinnosti věnovanému životu; odpor proti všelikému utrpení; zapomínání na věčný život a jeho dobra. Růženec je proti nim pomůckou, poněvadž ukazuje v radostných tajemstvích štěstí skromného, ale bohumilého života, poučuje a povzbuzuje v bolestných tajemstvích k trpělivému snášení utrpení, pamatuje v slavných tajemstvích na věčná dobra.

Podobně i v dalších růžencových encyklikách vyzdvihuje jmenovaný papež velký sociální význam sv. růžence. Jestliže tento vynikající, eminentně osvícený papež a sociolog tolik hodnotí růžencovou modlitbu, jest z toho patrné, že tato modlitba má pro katolického křesťana a pro lidskou společnost veliký význam. Kdyby růženec byl tím, zač jej mnozí vlažní křesťané pokládají, jistě by jej náměstek Ježíše Krista a nejvyšší hlava Církve tak vřele a tak často nedoporučoval.

IV. Způsob modlení.

Podle ustáleného zvyku se modlí u nás růženec takto:

Nejprve se poznamenáme sv. křížem se slovy: »Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.« Na to se modlíme Věřím v Boha, potom Otčenáš a třikrát Zdrávas. Do prvního Zdrávasu vložíme po slově »Ježíš« slova: »v kterého věříme«, do druhého: »v kterého doufáme«, do třetího »kterého nade všechno milujeme.«

V kostelích dominikánských místo »Věřím« a tři Zdrávasů se modlí »Zdrávas královno«, s příslušnou růžencovou orací.

Po těchto úvodních modlitbách, jež nejsou nutné k získání odpustků, následuje vlastní modlitba růžencová: modlíme se Otčenáš a desetkrát Zdrávas, při čemž vkládáme po slově »Ježíš« některé tajemství, o němž mysl rozjímá, zatím co ústa opakují další Zdrávas. Toto rozjímání tajemství je k získání dominikánských odpustků nezbytně nutné. Kdo rozjímati nedovede nebo nemůže, stačí když aspoň při růženci zbožně, vděčně vzpomíná jednotlivých tajemství. Po desátém Zdrávasu se řekne »Sláva Otci atd.« a začne se desátek další.

Tajemství radostného růžence.

1. »Kterého jsi, Panno, z Ducha sv. počala.«

Pozoruj v duchu nejsv. Pannu v její světničce nazaretské a uvažuj o veliké zvěsti, kterou jí přináší archanděl Gabriel. Uč se z toho býti pokorným. Čím více se Maria poníží, tím více ji Bůh vyvyšuje.

2. »S kterým jsi, Panno, Alžbětu navštívila.«

Sleduj nejsv. Pannu při její návštěvě v domě Zachariášově a rozjímej, jakým požehnáním pro celý dům tato návštěva byla. Uč se z toho, jak ráda Panna Maria spěchá ku pomoci. K ní se vždy utíkej.

3. »Kterého jsi, Panno, v Betlémě porodila.«

Spěchej s pastýři k jeslím Ježíškovým a klaň se s Marií Pannou a sv. Josefem božskému Děťátku. Uč se z toho důvěřovati v Boha. Veliký Bůh přichází na svět jako malé Dítě, by se ho nikdo nebál, ale s plnou důvěrou se mu blížil.

4. »Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala.«

Viz, jak Panna Maria v chrámě přináší Bohu velkomyslně svou oběť malého Ježíška. Uč se z toho přinášeti rád oběti, když toho žádají zájmy Boží.

5. »Kterého jsi, Panno, v chrámě našla.«

Všímej si, s jakou horlivostí hledá Maria Panna ztracené božské Dítě, dokud ho nenalezla. Uč se z toho, hledati Boha, ztraceného hříchem.

Tajemství bolestného růžence.

6. »Který se pro nás krví potil.«

Přidruž se v duchu k Božskému Trpiteli v zahradě Getsemanské, abys byl svědkem jeho smrtelné úzkosti a krvavého potu. Uč se z toho míti v ošklivosti své hříchy, jež byly příčinou tak velikých muk Spasitelových.

7. »Který pro nás bičován byl.«

Patř v duchu na Ježíše přivázaného ke sloupu bičování, jak jest samá rána a krev, místečka není na něm zdravého. Uč se z toho nenáviděti hřích nečistoty, pro který musil Kristus tolik trpěti.

8. »Který pro nás trním korunován byl.«

Představ si Ježíše jako krále potupy, s trnovou korunou na hlavě. Uč se z toho chrániti se opěťovaných hříchů. Ty jsou jako ostré trny, zraňující svatou hlavu Kristovu.

9. »Který pro nás těžký kříž nesl.«

Doprovázej v duchu Krista Pána na jeho

bolestné cestě křížové. Uč se od něho svatě trpělivosti při nesení svého kříže.

10. »Který pro nás na kříži umřel.«

Postav se v duchu na Kalvarii pod kříž Spasitelův vedle bolestné Matičky a uvažuj o dokonání díla lásky. Uč se z této spící lásky Kristovu láskou svou.

Tajemství slavného růžence.

11. »Který slavně z mrtvých vstal.«

Naplň své srdce jasavým Ateleujá při pohledu na slávu Zmrtvýchvstaleho. Uč se z toho živé, pevné víře, jejímž základem je zmrtvýchvstání Kristovo.

12. »Který na nebe vstoupil.«

Sleduj v duchu triumfální výstup Kristův na nebe s hory Olivetské. Předešel nás, aby nám připravil místo. Uč se z toho nelnouti příliš k pomíjejícím statkům světa, ale toužiti vždy po statech nebeských.

13. »Který Ducha svatého seslal.«

Pozoruj v duchu velký zázrak letnicový a úžasnou proměnu, kterou Duch sv. v apoštolech způsobil. Uč se z toho vážiti si milosti a darů Ducha sv. a vždy o ně pokorně prositi.

14. »Který tě, Panno, na nebe vzal.«

Přístup v duchu k úmrtnímu lůžku Mariinu a uvažuj o jejím blaženém odchodu

z tohoto světa a slavném nanebevzetí. Uč se z toho připravit si též šťastnou smrt a věčnost ctnostným životem.

15. »Který tě, Panno, na nebi korunoval.«

Viz Pannu Marii v její slávě nebeské, korunovanou jako Královnu všehomíru. Uč se z toho býti vždy věrným poddaným této velké Královny. Věrnost k ní zajistí i tobě korunu věčné slávy v nebesích.

V. Růžencové spolky.

1. Bratrstvo růžencové.

Je to nejstarší růžencový spolek. Jeho základ třeba spatřovati v terciářích (společnosti kajících bratří a sester sv. Dominika) založených od dominikánů již v 13. století. Vlastním zakladatelem jest bl. Alanus de Rupe, který založil první růžencové bratrstvo v Douai roku 1470.

Aby se někdo stal členem Bratrstva, musí býti zapsán do seznamu. Zápis i posvěcení růžence koná platně jedině kněz zplnomocněný od generála řádu dominikánského. O zápis možno žádati ústně, písemně nebo prostřednictvím jiné osoby.

Bratrstvo je u nás zřízeno nejen při všech klášteřích řádu dominikánského, ale též při četných kostelích farních. (Ke zřízení bratrstva je třeba dovolení biskupského a svo-

lení od generála dominikánského řádu; toto obstará provinciál řádu dominikánů v Praze I.—234.)

Členové bratrstva jsou povinni za týden se pomodliti všechny tři pětidesátkové růžence. Růženec si mohou libovolně rozdělit, třeba i každý desátek zvlášť. Opomenutí této povinnosti není hříchem, zbavuje však odpustků pro ten týden připadajících. Mimo to se členům bratrstva klade na srdce, aby se zúčastnili služeb Božích, které se konají za bratrstvo, a byli přítomni kázání a růžencovému průvodu každou první neděli v měsíci. Členové mají upřímnou zbožnost, účinnou láskou k bližnímu a častějším přijímáním sv. svátostí též jiné povzbuzovati ke křesťanskému životu.

Členové bratrstva mají v životě i po smrti podíl ve všech modlitbách, dobrých skutcích a zásluhách celého řádu dominikánského. O odpustcích bratrstvu udělených se pojednává o něco dále ve zvláštní stati.

2. Spolek »Věčného růžence«.

Věčný růženec je sdružení, jehož účelem jest obětovati Panně Marii modlitbu sv. růžence ve dne v noci bez přerušení, aby byla ctěna, chválena a vzývána na zemi zrovna tak, jak oslavenci chválí a velebí Boha ustavičně v nebi. Věčný růženec jest pro Pannu

Marii to, co pro Božského Špasitele jest věčné klanění v jeho Eucharistii.

Spolek »Věčného růžence« byl založen v Bologni v Itálii. Jeho původcem jest P. Timotej Ricci O. P. Některí spisovatelé označují nesprávně za zakladatele spolku P. Petronia Martini O. P., který byl pouze jeho nejhoriivějším šířitelem v Itálii. P. Ricci žil v době, kdy řádl po celé Evropě černý mor. Proto se rozhodl r. 1629, že založí zvláštní spolek, jenž ustavičným modlením sv. růžence má býti nápomocen hříšníkům, by se obrátili, umírajícím a duším v očistci. Každý člen se bude modliti v určitou hodinu v roce celý růženec (15 desátek). Den a hodina, kdy se má modliti růženec, budou napsány na lístku, který si člen vytáhne ze schránky u brány dominikánského kláštera. To byl úmysl P. Ricciho, který také brzy provedl.

Z Itálie se rozšířil nejprv do Francie, kde též velmi rozkvetl. Z Francie pronikl tento spolek do španělska, do Belgie, Holandska, Německa a teč k nám. Všude se zaznamenávají velké úspěchy.

Spolek »Věčného růžence«, který založil P. Tim. Ricci, úplně zanikl ve Francii za revolucionářských bouří koncem 18. století. V druhé polovici 19. století obnovil sdružení »Věčného růžence« P. Augustin M. Chardon,

dominikán nově založeného kláštera v Lyonu. Ve věku 29 let se začal zabývat myšlenkou o obnovení »Věčného růžence.« Jasně poznal, že staré zařízení by nevyhovovalo, neboť k zařízení spolku by bylo třeba aspoň 8.760 členů, aby každou hodinu rok co rok bez přerušení se modlil růženec. Proto se rozhodl, že založí spolek »Věčného růžence« ne s jednou hodinou za rok, nýbrž za měsíc, k čemuž stačilo jen přes 700 členů. Slavnostní zahájení bylo první neděli v červenci r. 1858. Nemí jistě náhodou, že právě v této době se zjevuje Neposkvrněná Panna v Lurdech s růžencem v ruce a učí Bernadettu této modlitbě. Spolek Věčného růžence na novém podkladě se z Lyonu rozšířil po celé Francii a odtud přešel též do jiných zemí.

Na konec ještě několik slov o vnitřním zařízení tohoto spolku. Jeho řediteli jsou kněží dominikáni zvláště k tomu představenými jmenovaní. Každý člen spolku si vytáhne lístek s hodinou a dnem modlení sv. růžence jednou za měsíc. O rozdělování lístků pečují starší spolku. V určený den a hodinu se pomodlí člen celý velký růženec (15 desátek). Jestliže neuplynula ještě celá hodina, může se modliti jiné modlitby, jako litanii loretánskou a p. V ten den, kdy má růžencovou hodinu, má jíti k sv. svátostem. Kdo by nemohl určenou hodinu do-

držet pro nějaké zaměstnání, může si ji zaměnit s jiným členem. Každý člen při své růžencové hodině se má modlit růženec radostný za hříšníky, růženec bolestný za umírající a slavný za duše v očistci.

Věčný růženec je proto modlitbou velmi mocnou. Pozorujme jednu kapku vody, která sama o sobě nic nezmůže, ale když se spojí sta a tisíce kapek, zavlažují pole, pohánějí mlýny a jiným způsobem prospívají lidem. Podobně je to i s modlitbou. Čím více modliteb se spojí dohromady, tím pronikavější a blahodárnější jsou jejich účinky ve světě nadpřirozeném.

3. Spolek »Živého růžence«.

Živý růženec je spolek, jehož členové se modlí denně jeden desátek růžence, který jest jim přidělen na měsíc. Sdružení živého růžence jest rozděleno na skupiny o 15 členech, z nichž každý se modlí jeden a různý desátek, takže všichni dohromady se pomodlí denně celý růženec (15 desátků). Tato patnáctičlenná skupina se nazývá »růže« a v jejím čele stojí horlitel. Je-li takových růží v jednom spolku 12, tvoří růžový keř a jeho správce se nazývá předseda. Z 12 růžových keřů povstává Mariánská zahrada, nad níž je pánem ředitel živého růžence. Jemu pa-

tří ustanovovati předsedy, kteří určují horlitele.

Zakladatelkou »živého růžence« jest Pavlína Marie Jaricotová. Založila první sdružení v Lyonu roku 1826. Papež Řehoř XVI. schválil tento spolek brevem »Benedicentis« 26. ledna 1832. Pius IX. svěřil správu spolku po celém světě řádu dominikánskému roku 1877.

Abv ve farnosti byl platně založen spolek »živého růžence«, jest třeba, aby si ředitel, jímž bývá obvyčejně místní duchovní, vyžádal od generála řádu dominikánského ředitelský diplom. (Provinciál téhož řádu v Praze I. Husova třída 8 obstará diplom i pravomoc světiti růžence.) Horlitélé vylosují členům tajemství růžencové a nepřítomným je pošlou. Podle Řehoře XVI. není vždy potřebí nového losování. Členové si mohou navzájem tajemství vyměnití. Když člen zemře, musí horlitel do měsíce naléztí nového člena, jinak ztratí ostatní veškery odpustky. Když se několik členů opomene modliti svůj desátek, získají ostatní všechny odpustky.

VI. Odpustky.

1. Podmínky k získání odpustků.

K získání odpustků jest nutno splnit sta-

novené podmínky. Jest potřebí býti v milosti Boží, míti úmysl získati odpustky a vykonati ochotně, dokonale, v pravý čas a na pravém místě, co jest předepsáno. Předpisuje-li se sv. zpověď, jest závazná i tehdy, když je člověk ve stavu milosti. Není však třeba jíti k ní právě v den získání odpustků, stačí tak učiniti v osmidení přede dnem nebo po dni, na něž jsou odpustky stanoveny. Věřící, kteří se zpovídají dvakrát za měsíc nebo chodí pětkrát týdně k sv. přijímání, mohou získati všechny odpustky, i když nejdou právě přede dnem, kdy je lze získati, k sv. zpovědi. Svaté přijímání musí býti svátostné, nestačí pouze duchovní. Může býti vykonáno i den před dnem odpustkovým nebo v následující oktávě. Možno jíti k němu v kterémkoli kostele, ne pouze tam, kde chceme získat odpustky. Jedno svaté přijímání stačí pro všechny odpustky, jaké lze toho dne dostati.

Odpustkové modlitby jest třeba se modliti buď v originále, nebo v překladu schváleném biskupem. Nesmí se k nim nic přidávati, nic od nich ubírat, nic na nich měniti, co by jejich smysl porušovalo. Je-li předepsána pro získání odpustků modlitba na úmysl sv. Otce, stačí se pomodliti na tento úmysl alespoň jednou Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci.

K získání odpustků se vyžaduje, aby předmět odpustkový (růženec a pod.) byl posvěcen od kněze ktomu zplnomocněného. Růženec musí býti z pevné látky. Kdo z rozumné příčiny nemůže držeti růženec v ruce (na příklad ve vlaku, při práci a pod.), získává odpustky, má-li jen růženec při sobě. Při společné modlitbě sv. růžence získávají odpustky všichni, kteří se modlí, i když jen jeden z nich má růženec při sobě. Také jedinou modlitbou na odpustkovém růženci můžeme získati současně odpustky papežské i křižovnické, nebo dominikánské a křižovnické. Odpustkové předměty (růžence) ztrácejí odpustky jen tehdy, když se zničí nebo prodají, nikoli když se půjčí jinému nebo darují. Růženec neztrácí odpustků, když se menší část zrnek obnovuje. Desátky se mohou při modlitbě sv. růžence od sebe oddělití: stačí, pomodlí-li se jich všech pět během jednoho dne.

2. Odpustky pro všechny věřící.

I. Papežské čili apoštolské odpustky.

Uvádím jen hlavní:

a) Kdo nosí růženec obdařený papežskými odpustky aneb má jej ve svém bytě na slušném místě, aby jej viděl (na příklad zavěšený na kříži) a každý týden se pomodlí

aspoň jeden pětidesátkový růženec, může získati 25krát v roce **plnomocné odpustky**:

Na slavnosti Páne: 1. na vánoce; 2. na zjevení Páne cíli sv. tří králu (6. ledna); 3. na Velikonoce; 4. o Nanebevstoupení Páne; 5. na sv. Ducha; 6. na nejsv. Trojici; 7. na Boží Tělo.

Na svátky Panny Marie: 1. na Neposkvrněné Početí (8. prosince), 2. na Očišťování Panny Marie cíli Hromnice (2. února); 3. na Zvěstování (25. března); 4. na Nanebevzetí (15. srpna); 5. na Narození Panny Marie (8. září).

Na jiné svátky: 1. na všechny svátky sv. apoštolů; 2. na sv. Josefa (19. března); 3. na sv. Jana Křtitele (24. června); 4. na slavnost všech svatých (1. listopadu).

Podmínky k získání odpustků: přijetí sv. svátostí a modlitba na úmysl sv. Otce.

b) Kdo má takový růženec v hodince smrti u sebe neb aspoň v pokoji na slušném místě, aby jej viděl, může získati plnomocné odpustky, přijme-li sv. svátostí, aneb, není-li to možné, zkroušeně vzývá jméno Ježíš ústy neb aspoň srdcem a Bohu svou duši s odevzdaností poroučí.

c) Mimo to, každý kdo takový růženec nosí, nebo chová ve svém obydlí, na slušném místě a koná před ním jisté dobré skutky

(modlitby), může získati mnohé odpustky neplnomocné. Stačí míti úmysl získati všechny odpustky, které toho dne můžeme získati.

II. Křížovnické odpustky.

Kdo má růženec obdařený křížovnickými odpustky, získává za každý Otčenáš a Zdrávas, jež se na tomto růženci pomodlí, 500 dní odpustků. K získání těchto odpustků není třeba se modliti celý pětidesátkový růženec, stačí jen modliti se jednotlivé Otčenáše a Zdrávasy. Také není třeba rozjímati o tajemstvích sv. růžence.

III. Dominikánské odpustky:

Kdo má růženec obdařený dominikánskými odpustky, může získati tyto odpustky:

a) Plnomocné odpustky, kolikrátkoliv se pomodlí po kajícím přijetí sv. svátostí pětidesátkový růženec v kostele před nejsv. Svátostí buď vystavenou nebo uschovanou.

b) Plnomocné odpustky v libovolný den v roce po přijetí sv. svátostí, když se modlí denně pětidesátkový růženec.

c) 100 dní odpustků za každý Otčenáš a Zdrávas, když se pomodlí aspoň pětidesátkový růženec a uvažuje o tajemstvích růžencových.

d) Odpustky 5 let, kdykoliv se pomodlí růženec.

e) Odpustky 10 let při společné modlitbě růžence.

f) Plnomocné odpustky poslední neděli v měsíci, když se aspoň třikrát týdně společně pomodlí 5 desátek a v tuto neděli přijmou sv. svátosti a pomodlí se na úmysl sv. Otce.

g) Plnomocné odpustky, když ke cti Královny sv. růžence vykoná devítidenní pobožnost, v jeden den pobožnosti nebo osm dnů po tom, za týchž podmínek.

h) 300 dní odpustků za každý jiný den této devítidenní pobožnosti.

ch) Pro měsíc říjen platí odpustky :

Plnomocné odpustky na slavnost růžencovou neb některý den oktávy, kdo se modlí každý den oktávy 5 desátek sv. růžence a jeden přijme sv. svátosti a pomodlí se na úmysl sv. Otce.

Plnomocné odpustky získá, kdo aspoň desetkrát v říjnu se modlí 5 desátek sv. růžence.

Odpustky 7 let každý den měsíce října získá, když se modlí 5 desátek. Všechny tyto odpustky lze přivlastniti duším v očistci.

3. Odpustky pro členy růžencového bratrstva.

Žádnému bratrstvu nebylo uděleno tolik výsad a odpustků jako bratrstvu růžencovému. Uvádíme jen nejčelnější:

Plnomocné odpustky získávají členové bratrstva:

a) v den zápisu nebo v následující neděli a svátek po přijetí sv. svátostí.

b) když přijmou sv. svátosti, navštíví kapli bratrstva neb kostel, pomodlí se pětidesátkový růženec a na úmysl sv. Otce.

c) jednou denně, přijmou-li sv. svátosti, navštíví nějaký kostel neb veřejnou kapli a pomodlí se celý růženec (15 desátek, jež mohou od sebe oddělit) za vítězství Církve svaté.

d) jednou v životě, modlí-li se celý růženec v době jednoho týdne.

e) na svátek Zvěstování Panny Marie, přijmou-li svaté svátosti a pomodlí se růženec.

f) každou první neděli v měsíci, navštíví-li kostel nebo kapli bratrstva, přijmou sv. svátosti a pomodlí se na úmysl sv. Otce.

g) když se zúčastní průvodu první neděli v měsíci, přijmou sv. svátosti, pomodlí se na úmysl sv. Otce a navštíví růžencovou kapli.

h) vykonají-li po přijetí sv. svátostí návštěvu v kostole bratrstva či v růžencové kapli, kde se pomodlí na úmysl sv. Otce o těchto svátcích:

Narození, Zjevení, Zmrtvýchvstání, Nanebevstoupení Páně, letnicích, ve dva pátky v postě, o Všech svatých a jednou v dušičkové oktávě. To platí též o svátcích P. M.: Neposkvrněného Početí, Narození, Obětování, Zvěstování, Navštívení, Očišťování, Nanebevzetí a Sedmi bolestí (pátek před květnou nedělí). Podmínky pro tyto odpustky se mohou splnit od poledne předchozího dne až do půlnoci samého svátku.

Kromě těchto plnomocných odpustků jest ještě mnoho jiných plnomocných a neplnomocných, jejichž seznam možno nalézt v zápisní knížce růžencové.

4. Odpustky pro členy spolku Věčného růžence:

a) Pro jednotlivé členy:

Plnomocné odpustky, když se modlí ve stanovenou jim hodinu měsíčně sv. růženec a v den své hodiny přijmou sv. svátosti a pomodlí se na úmysl sv. Otce. Jsou-li zároveň členy růžencového bratrstva, jak nezřídka bývá, jsou účastni všech odpustků tomuto bratrstvu udělených.

b) Pro funkcionáře spolku :

1. Plnomocné odpustky v den, kdy nastoupili úřad.

2. 300 dní odpustků, když získají nového člena spolku, neb jsou přítomni schůzím spolkovým, aneb podniknou nějaké dobré dílo pro spolek a vřd v před tím se nábožně pomodlí »Přijď, Duše Svatý«, a pětkrát Zdravas.

5. Odpustky pro členy spolku »živého růžence« :

a) Plnomocné odpustky v první svátek po přijetí do spolku, přistoupí-li k sv. zpovědi a sv. přijímání.

b) Za modlení desátku růžence získávají odpustky: 100 dní ve všední dny; 7 let v neděle a ve svátky (i zrušené). — Totéž platí o oktávách Narození, Vzkříšení a Božího Těla, Jetnic, Nanebevzetí, Narození a Neposkvrněného Početí Panny Marie.

c) Plnomocné odpustky získají na svátky: Narození Páně, Obřezání Páně. Zjevení, Vzkříšení, Nanebevstoupení, Božího Těla, Hod Boží svatodušní. Nejsv. Trojice, na všechny svátky Panny Marie, v den sv. Petra a Pavla, Na Vše svaté a každou třetí neděli v měsíci. Podmínky: Denní modlitba desátku aspoň celý měsíc (leďa že by to bylo

opravdu nemožné), přijetí sv. svátostí a modlitba v kostele. Návštěvu kostela může zpovědník nahraditi jiným skutkem.

d) Horlitélé mají za každé dílo, vykonané ve svém úřadě, 100 dní odpustků. Předsedové získají za každý čin svého úřadu 300 dní, avšak musejí předsedat aspoň 11 horlitélům.

Všecky tyto odpustky »živého růžence« lze přivlastniti duším v očistci.

e) Plnomocné odpustky v hodině smrti, plní-li trvale povinnosti spolku.

S řeholním a církevním schválením vydali Redemptoristé, Stropkov. — Tiskla tiskárna »Nakladatelského družstva«, Prešov.